



Na Elder Steven E. Snow

No te Peresideniraa no te Hitu Ahuru

Te Ti'aturiraa (te tia'iraa)

Na to tatou ti'aturi i roto i te Taraehara e haapuui ia tatou na roto i te horo'araa mai ia tatou i te mau iteraa atea mure ore.

Ua ora to matou utuafare i roto i te medebara teitei i te pae Apatoa no Utaha. Te vai nei te ti'aturiraa (tia'iraa) puai e, e topa mai te ûa no teie pu'e tau ve'ave'a e fâ mai nei. I tera ra tau, mai teie mahana, e tia'i matou i te ûa, e pure matou no te ûa, e i te mau taime fifi roa, e haapae matou i te maa no te ani i te ûa.

Te faati'ahia ra te aamu no te hoê ruau tei haere na te oire e faaorihaere i ta'na na mootua e pae. I te hopea ua tape'a ratou i te hoê fare toa na'ina'i i ni'a i te purumu rahi no te inu i te tahi pape monamona to'eto'e. Ua tape'a maira te hoê pereoo no te tahi tuhaa fenua mai, e ua haafatata maira te taata faahoro i te ruau nei. Ma te faatoro i to'na rima i ni'a i te hoê ata iti na'ina'i i ni'a i te ra'i, na ô maira e, « ia mana'o oe, e ûahia ? »

« Ta'u ia e ti'aturi nei », te pahono ia a te taata paari, « eiaha no'u, no te tamaiti ra. Ua ite au i te reira te ûa ».

Ua riro te ti'aturiraa (tia'iraa) ei feruriraa, o te haamaitai i to tatou oraraa i te mau mahana atoa. E parauhia te reira e, « te feruriraa e... e maitai te mau mea atoa ». Ia faaohipa ana'e tatou i te ti'aturiraa, « e hi'o ia tatou i mua ma te hinaaro e te ti'aturi au maitai ». (dictionary.reference.com/browse/hope). No reira, e faatupu

mai te ti'aturi i te tahi tamarûraa i ni'a i to tatou oraraa mai te mea e, e hi'o tatou i te mau ohipa i muri nei ma te ti'aturi.

I te tahi taime te ti'aturi nei tatou i te mau mea e mea iti roa e aore râ, aita roa'tu to tatou e mana no te arai ia ratou. Te ti'aturi nei tatou e maitai te anuvera. Te ti'aturi nei tatou e tae oioi mai te pu'e tau faatupuraa raau. Te ti'aturi nei tatou e, e rê mai ta tatou pûpû tu'e popo, ta tatou pûpû faahoro popo e aore râ, ta tatou pûpû taora popo, i te au'a no te ao nei.

Na teie mau huru ti'aturiraa (tia'iraa) e faatupu i te anaanatae i roto i to tatou oraraa, e e mea pinepine te reira i te arata'i ia tatou i roto i te tahi mau huru taa ê roa, e tae roa'toa tatou i te ti'aturi i te tahi mau peu tahutahu. Ei hi'oraa, e mea au roa na to'u hoovai tane te ohipa tuaro, tera râ, ua ti'aturi roa oia e, mai te mea e, aita oia e mata'ita'i i ta'na pûpû taora popo i roto i te afata teata, e mea papû roa e, e upooti'a ratou. I te ahuru ma pitiraa o to'u matahiti, ua onoono vau ia oomo i taua totini pu'a-ore-hia ra i te ha'utiraa ta'iri popo na te mau tamarii, ma te ti'aturi e, e upooti'a matou. Ua faaue to'u mama ia'u ia vaiiho vau i te reira mau totini i te opani i muri.

I te tahi atu mau taime, e riro mai to tatou mau ti'aturiraa (tia'iraa) ei

moemoea, e na te reira e faauru ia tatou e e tura'i ia tatou ia rave i te ohipa. Mai te mea e, te ti'aturi ra tatou ia maitai atu tatou i roto i te haapiiraa, e nehenehe te reira ti'aturiraa (tia'iraa) e tupu na roto i te faaitoitoraa i te haapii e te faatusiaraa. Mai te mea e, e ti'aturi tatou ia ha'uti i roto i te hoê pûpû e haru i te rê, na te reira ti'aturiraa (tia'iraa) e tura'i ia tatou ia faaineine tamau, ia faaitoito, ia rave amui, e ia manuia.

O Roger Bannister te hoê piahi haapii toro'a taote i Peretane e te ti'aturiraa (tia'iraa) puai i roto ia'na. Ua hinaaro oia e, oia a'e te taata matamua e horo 1.6 kilometa te atea, i raro mai i te maha minuti. No te tuhaa rahi o te afaraa matamua o te tenetere piti ahuru, ua tia'i maoro te mau maona i te mahana e marua ai taua uati ra. I te roaraa o te tau, e rave rahi mau maona aravihi no te horo tei fatata roa i piha'iho i te uati, tera râ, aita hoê o ratou i tupa'i i te uati maha minuti. Ua faaoti o Bannister ia haamau i te hoê faanahoraa faaineineraa puai na'na ma te ti'aturi e, e faatupu oia i ta'na opuaraa ia haamau i te hoê uati apî no te ao nei. Ua haamata te tahi mau taata aravihi no te tuaro i te uiui ma te mana'o feaa e, e topa anei te uati maha minuti. Tae roa'tu i te feia aravihi i te parauraa e, ia au i te hamaniraa o te tino taata, aita e tia'ia ia'na ia horo i taua huru vitiviti, i teie huru atearaa. I te hoê mahana tapo'ipo'i no te 6 no me 1954, ua tupu a'e ra te ti'aturiraa (tia'iraa) rahi o Roger Bannister ! Ua taahi oia i ni'a i te reni ta-paeraa i te faito e 3:59.4, e ua haamau i te hoê uati apî no te ao nei. Ua riro mai to'na ti'aturiraa (tia'iraa) ia tupa'i i te uati maha minuti, ei moemoea o tei faatupuhia na roto i te faaineineraa, te tautooraa e te horo'araa ia'na iho.

E nehenehe te ti'aturiraa (tia'iraa) e faatupu mai i te moemoea, e e faaitoito ia tatou ia faatupu i taua mau moemoea ra. Tera râ, e ere na te ti'aturiraa (tia'iraa) ana'e e haamanuia ia tatou. E rave rahi mau ti'aturiraa (tia'iraa) teitei aore i manuia, ua mau i ni'a i te pûpû o te mana'o maitai e te hupehupe.

Tatou te mau metua, tei ni'a iho to tatou mau ti'aturiraa (tia'iraa) rahi



i ta tatou mau tamarii. Te ti'aturi nei tatou e tupu ratou i te paari no te ora i te hoê oraraa tiaau e te parau-ti'a. E nehenehe taua huru ti'aturiraa (tia'iraa) ra e mou ohie mai te mea e, aita tatou e faaite i te hi'oraa maitai. Te auraa ra, eita ta tatou mau tamarii e tupu i te paari i roto i te parau-ti'a na roto noa i te ti'aturiraa. E ti'a râ ia tatou ia parahi i piha'iho ia ratou i roto i te pô utuafare e i roto i te mau faaoaoaraa utuafare maitai. Ia haapii tatou ia ratou i te pure. Ia tai'o tatou i te papa'iraa mo'a e o ratou e ia haapii ia ratou i te mau parau tumu faufaa o te evanelia. I reira ana'e e tupu ai to tatou mau ti'aturiraa (tia'iraa) hohonu.

Eiaha roa'tu tatou e vaiho i te mana'o paruparu ia tau i to tatou ti'aturiraa. Ua papa'i te aposetolo Paulo e, « e arote ra ma te tia'i e ti'a'i » (1 Korinetia9:10). Na te faaohiparaa i te ti'aturiraa (tia'iraa) e haamaitai i to tatou oraraa, e e tauturu ia tatou ia hi'o i mua. No te arote anei i te fenua no te tanu, e aore râ, no te ora anei i te oraraa, ei ti'aturiraa (tia'iraa) to tatou te feia mo'a i te mau mahana hopea nei e ti'a ai.

I roto i te evanelia a Iesu Mesia, te ti'aturiraa (tia'iraa) o te hinaaro ia o te feia e pee ia'na ia roaa te faaoraraa mure ore na roto i te Taraehara a te Faaora.

Teie mau ia te ti'aturiraa (tia'iraa) e ti'a ia tatou ia farii. Na te reira e faataa ê ia tatou i te toe'a o to te ao nei. Teie ta Petero parau a'o i te mau taata tei pee i te Mesia i tahito ra « ia

vai ineine â outou ia parau atu i te taata atoa ia ui mai ia outou i te ti'aturi i roto ia outou na » (1 Petero 3:15).

Na to tatou ti'aturi i roto i te Taraehara e haapuai ia tatou na roto i te horo'araa mai ia tatou i te mau iteraa atea mure ore. Na te reira mau iteraa atea e tauturu ia tatou ia hi'o i ô atu i teie nei oraraa, oia ho'i, i roto i te mau tau amuri atu. Aita e titauhia ia tatou ia vai noa i roto i te mau oti'a piriha'o o te mau tia'iraa tauui noa o te oraraa nei. E ti'amâraa to tatou ia oaoa i te hanahana tiretiera, ma te taatihia i to tatou utuafare e i tei herehia e tatou.

I roto i te evanelia, fatata pauroa te taime e faaauhia te ti'aturiraa (tia'iraa) i ni'a i te faaroo e te aroha. Ua haapii mai te peresideni Dieter F. Uchtdorf e : « Te ti'aturiraa (tia'iraa) o te hoê ia avae o te hoê parahiraa toru avae ia amuihia i te faaroo e te aroha. Na teie na mea e toru e faaau maite i to tatou oraraa, noa'tu te mau tahua paari e aore râ, aifaito ore e farereihia e tatou i teie nei », (Dieter F. Uchtdorf, « Te mana puai hope o te ti'aturiraa », *Liahona*, Novema 2008, 21).

I roto i te pene hopea o te Buka a Moromona ua papa'i Moroni e :

« No reira, ia faaroo te taata e ti'a'i ; e e mea ti'a roa te faaroo ra, ia tia'i atoa ho'i tatou e ti'a'i ; e e mea ti'a te tia'i, e mea ti'a atoa te aroha.

« Aore o outou e aroha, e ore roa outou e ora i roto i te basileia o te Atua ra ; e ore atoa outou e ora i roto i te basileia o te Atua aore o outou e faaroo, e aore atoa e tia'i » (Moroni 10:20–21).

Ua haapii mai o Elder Russell M. Nelson e : « Ua niuhia te faaroo i roto i te Mesia. Ua faatumuhia te ti'aturiraa (tia'iraa) i roto i te Taraehara. E itehia te aroha i roto i te 'here mau o te Mesia. Ua toaati maite teie na maitai e toru mai te mau niuniu na'ina'i i roto i te hoê niuniu rahi, e eita ia e itehia i te mau taime atoa. E riro ratou e toru ei taamuraa ia tatou i ni'a i te basileia tiretiera » (« A More Excellent Hope », *Ensign*, Fepuare 1997, 61).

A tohu ai Nephi no Iesu Mesia i te hopearaa o ta'na buka, ua papa'i oia e : « E teie nei, ia haere ti'a'tu outou i mua i te ti'a-maite-raa i te Mesia, ma te tia'i papû roa, e te here i te Atua e te taata atoa » (2 Nephi 31:20).

Teie « tia'i papû roa » ta Nephi e parau nei, o te ti'aturi ia i te Taraehara, oia te faaoraraa mure ore, i ti'a ho'i te reira na roto i te tusia a to tatou Faaora. Ua arata'i teie ti'aturiraa i te mau tane e te mau vahine na roto i te mau tau no te rave i te mau ohipa faahiahia. Ua ratere te mau aposetolo i mutaa ihora na te fenua e ua faaite papû No'na e i te pae hopea ua horo'a i to ratou ora i roto i Ta'na taviniraa.

I roto i teie tau tuuraa e rave rahi melo o te Ekalesia i tahito ra tei faaru'e i to ratou mau fare, ma te aau tei î roa i te ti'aturi e te faaroo a fano atu ai ratou i te tooa o te râ na roto i te mau mou'a e tae roa'tu i te Afaa no Roto Miti.

I te matahiti 1851, ua tomo mai o Mary Murray Murdoch i roto i te Ekalesia i Scotland, e vahine ivi e 67 matahiti. E vahine iti na'ina'i e 1.2 metera te roa, i raro mai i te 41 kilo, ua fanau oia e va'u tamarii, e ono tei ora e tae atu i te paariraa. No to'na na'ina'i, e mea au roa na ta'na mau tamarii e ta'na mau mootua i te pii ia'na e « mama û na'ina'i ».

Ua tomo atoa mai ta'na tamaiti, o John Murdoch e ta'na vahine, i roto i te Ekalesia e ua reva mai i Utaha i te matahiti 1852 e ta raua na tamarii rii e piti. Noa'tu te mau fifi o to'na iho utuafare, maha matahiti i muri mai, ua hapono o John i to'na metua vahine ra i te moni e titauhia ia ti'a ia'na ia amui mai i te utuafare i Roto Miti. No to'na ti'aturi rahi, hau a'e i te rahi i to'na

tino, ua haamata o Mary i to'na tere fifi i te pae tooa o te râ i Utaha i roto i te 73raa o to'na matahiti.

I muri a'e i te hoê tere maitai na ni'a i te moana Ataranetita, ua amui atu oia i te Pûpû Pereoo Huti a Martin. I te 28 no tiurai ua haamata teie mau pionie e to ratou pereoo huti taata i te tere i te pae tooa o te râ. Ua ite-papûhia te mau iui o teie pûpû. I ni'a i te 575 melo i roto i taua pûpû ra, fatata hoê i ni'a i te maha ua pohe hou a tae atu ai ratou i Utaha. E rahi atu â o te pohe ahiri e, aita te ohipa faaoraraa i faanahohia e te peresideni Brigham Young, o tei tono i te mau pereoo e te mau tauhaa no te imi i te feia mo'a tei mo'e e tei mau i roto i te hiona.

Ua pohe o Mary Murdoch i te 2 no atopa 1856 i piha'ihio ia Chimney Rock, Nebraska. I ô nei to'na poheraa i te rohirohi, i te to'eto'e e i te mau fifi o te tere. Aita i ti'a i to'na tino iti na'ina'i ia faaoroma'i i te mau fifi tei farereihia e te feia mo'a. A fatata ai oia i te pohe, ua feruri oia i to'na utuafare i Utaha. Teie te mau parau hopea a teie vahine pionie faaroo, « a parau ia John e, ua pohe au ma te hinaaro papû ia parahi i Ziona ». (A hi'o Kenneth W. Merrell, *Scottish Shepherd: The Life and Times of John Murray Murdoch, Utah Pioneer* [2006], 34, 39, 54, 77, 94–97, 103, 112–13, 115).

Ua riro o Mary Murray Murdoch ei hi'oraa no te ti'aturiraa (tia'iraa) e te faaroo o te mau pionie matamua e rave rahi, tei ratere ma te itoito i te pae tooa o te râ. I teie mahana te titau atoa nei te tere pae varua i te ti'aturiraa (tia'iraa) e te faaroo rahi mai to te mau pionie matamua. E mau titauraa taa ê paha ta tatou, tera râ, te tutavaraa, ua aifaito noa ia te rahi.

Te pure nei au ia tupu to tatou mau moemoea ti'a na roto i to tatou mau ti'aturiraa. Te pure taa ê nei au ia ti'a i to tatou ti'aturiraa (tia'iraa) i roto i te Taraehara ia haapuai i to tatou faaroo e to tatou aroha, e ia horo'a mai ia tatou i te hoê iteraa atea mure ore no to tatou oraraa amuri a'e. Te pure nei au ia roaa ia tatou paatoa teie tia'i papû roa, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■



Na Larry M. Gibson

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Rahi o te Feia Apî Tamaroa

Te mau Taviri Mo'a o te Autahu'araa a Aaronana

Te hinaaro nei te Fatu i te feia atoa tei mau i te Autahu'araa a Aaronana ia titau i te mau taata atoa ia haere mai i te Mesia ra—ma te haamata i to ratou iho utuafare.

Ua faaoti te hoê o ta'u mau tamaiti i te 12raa o to'na matahiti ia faamu i te mau rapiti. Ua hamani matou i te mau afata e ua hoo mai i te hoê maiâ rahi e e piti na rapiti ufa na te hoê taata tapiri io matou. Aita roa'u tu vau i ite eaha ra te mea e tupu i muri a'e. Aita i maoro roa ua î roa ta matou fare vairaa tauhaa i te mau rapiti. I teie nei ua paari ta'u nei tamaiti, e ti'a ia'u ia faaite i to'u faahiahia e nahea teie ohipa rapiti i te afaroraa—i te tahi mau taime e tomo mai te uri a te hoê taata tapiri i roto i te fare vairaa e ua amu i te tahi o te mau rapiti.

Ua putapû râ to'u aau a hi'o ai au i ta'u tamaiti e to'na mau taea'e i te tia'iraa e te parururaa i taua mau rapiti ra. E i teie nei, ei tane faaipoipo e ei metua tane, e mau taata ti'amâ ratou tei mau i te autahu'araa o te here, te haapuai e te tia'i nei i to ratou iho mau utuafare.

E putapû to'u aau a hi'o ai au ia outou te feia apî tane no te Autahu'araa a Aaronana o te tia'i ra, paturu ra, e haapuai ra i te feia na piha'ihio ia outou, to outou iho mau utuafare e te mau melo no ta outou pûpû autahu'araa. Auê ia to'u here ia outou e.

Aita i maoro roa ua hi'o iho nei au i te hoê taure'are'a 13 matahiti tei faataahia ei peresideni no te pûpû diakono. I muri iho, ua aroha rima te episekopo ia'na e ua pii atu ia'na e « peresideni », ma te haamaramarama atu i te mau melo no te pûpû e « e pii oia ia'na ei peresideni no te haapapû i te huru mo'a no to'na piiraa. Te peresideni no te pûpû diakono o te hoê ana'e o na taata e maha i roto i te paroita tei mau i te mau taviri no te peresideniraa. Ma te mau i taua mau taviri ra, e arata'i ia oia e to'na na tauturu i te pûpû autahu'araa i raro a'e i te faaururaa a te Fatu ». Ua taa i teie episekopo te mana no te mau peresideniraa tei arata'ihia e te hoê peresideni tei mau e tei faaohipa i te mau taviri mo'a (A hi'o PH&PF 124:142–43).

Ua ui au i muri iho i teie nei taure'are'a mai te mea ua ineine anei oia i te peresideni i teie pûpû autahu'araa rahi. Ta'na pahonoraa o teie ia « te taiâ nei au. Aita vau i ite eaha ta te hoê peresideni no te pûpû diakono e rave. E nehenehe anei ta oe e faaite mai ia'u ? »

Ua parau vau ia'na e e episekopo-
raa e e mau tauturu faahiahia o te tauturu ia'na ia riro ei faatere autahu'araa